

בש"פ 3064/15 - אברהם מאירוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3064/15

לפני: כבוד השופטת א' חיות

העורר: אברהם מאירוב

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר-שבע מיום 27.4.2015 במ"ת 37888-03-15 שניתנה על ידי השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: כ"א באייר התשע"ה (10.5.2015)

בשם העורר: עו"ד רפי ליטן; עו"ד עמית ויצמן

בשם המשיבה: עו"ד הילה גורני

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר-שבע מיום 27.4.2015 (כב' השופט נ' אבו טהה) שהורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים.

1. ביום 18.3.2015 הוגש נגד העורר, יליד 1987, כתב אישום המייחס לו עבירת ייצור הכנה והפקה של סם מסוכן לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה) וכן עבירה של נטילת חשמל או גז או מים לפי סעיף 400 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על-פי הנטען בכתב האישום במהלך חודש אוקטובר 2014 או בסמוך לכך, החליט העורר להקים בית גידול לסם מסוכן מסוג קנבוס (להלן: הסם), ולגדל בו סם בכמות מסחרית שלא לצריכה עצמית. לשם כך, שכר העורר במהלך חודש אוקטובר 2014 דירה בקריית מלאכי וכן החזיק דירה נוספת באותו בניין (להלן: הדירות). העורר ביצע פעולות שונות לשם הכשרת הדירות כמקומות לגידול סם, ובין היתר הוא או מי מטעמו התקינו בחדרי השינה של הדירות קונסטרוקציות להנחת שתילי הסם, וכן צינורות ניקוז למי ההשקיה. כמו כן, החלוונות והפתחים בדירה נאטמו בנייר אלומיניום, הותקנו מאווררים ומשאבות צינן, הוכנסו רדיאטורים לחימום שחברו ל"שעון שבת"; הותקן פילטר פחם עם מערכת אוורור ופוזרו מפיצי ריח; הותקנו נורות לשתילי הסם וכן הותקנה מערכת חשמל להזנת המזגנים, המאווררים, הרדיאטורים, משאבות הצינן והנורות. בנוסף, העורר או מי מטעמו הצטיידו בחומרי דישון, צינורות השקייה, משאבות מים ופריטים נוספים לגידול הסם. העורר הוסיף וחיבר בעצמו או על-ידי מי מטעמו חיבור מאולתר לארון אספקת חשמל של חברת החשמל, ובכך הפעיל את המזגנים, הנורות ומערכות הסינון מבלי לשאת בהוצאות החשמל הכרוכות בכך.

לאחר שהשלים את מלאכת הכשרת הדירות לגידול הסם, גידל העורר את הסם בדירות שהכשיר, השריש את השתילים וטיפח את עציצי הסם. ביום 3.3.2015 ערכה המשטרה חיפוש בדירות, ותפסה בהן סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל כולל של 142.55 ק"ג נטו. ביום 6.3.2015 נעצר העורר ובד בבד עם הגשת כתב האישום נגדו, הגישה המשיבה בקשה למעצרו עד תום ההליכים המשפטיים.

2. בדיון שנערך ביום 18.3.2015 הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה וכן לקיומה של עילת מעצר, אך עתר להפנותו לקבלת תסקיר מעצר. בתסקיר מיום 13.4.2015 תואר העורר כאדם ללא עבר פלילי, בעל יכולות וורבליות וקוגניטיביות תקינות, אשר גדל במשפחה נורמטיבית וחונך לערכים נורמטיביים. שירות המבחן עמד על נסיבותיו הרפואיות והמשפחתיות של העורר, וציין כי לפני כשנה החל לעשן אחת לשבוע סם מסוג קנבוס וכן כי הציג באופן מגמתי צדדים אישיתיים חלשים ותפישה עצמית קורבנית, ככל הנראה, מתוך רצון לקדם בכך את עניינו. שירות המבחן התייחס בהקשר זה לאופן שבו תיאר העורר את התנהלותו בתקופה שקדמה למעצרו, אותה ייחס לגורמים חיצוניים בלבד תוך קושי בולט להתבונן בהתנהלותו שלו, וכן לפער המשמעותי בין המיוחס לעורר בכתב האישום ובין תפישתו העצמית. בנסיבות אלו, ציין שירות המבחן כי קיים קושי להעריך את עמדותיו ותפישותיו הערכיות של העורר ואת מידת מעורבותו וקשריו עם חברה שולית. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון בהתנהגותו של העורר אולם סבר כי ניתן לצמצם את הסיכון הנשקף ממנו באמצעות הרחקתו מסביבת מגוריו, שילובו בתכנית טיפולית מתאימה ובסביבה חיובית שתציב לו גבולות ברורים ונורמטיביים. עוד ציין שירות המבחן כי חלופת המעצר המוצעת בבית אחותו של העורר ובעלה היא הולמת וכי בני המשפחה שהוצעו כמפקחים הם אנשים נורמטיביים שיכולים להציב לו גבולות ומבינים את האחריות הנדרשת מהם. בשקלול מכלול הנתונים הצריכים לעניין, העריך שירות המבחן כי מעצרו של העורר מהווה עבורו גורם מרתיע וכי יש מקום לשקול את שחרורו לחלופת המעצר שהוצעה, בתנאי מעצר בית מלאים ובערבויות כספיות מתאימות. כן המליץ שירות המבחן על פיקוח מעצר מטעמו.

3. לאחר דיון נוסף שהתקיים ביום 27.4.2015, קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת המדינה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים ודחה את המלצת שירות המבחן. בית המשפט קבע כי העבירות בהן מואשם העורר מקימות לחובתו חזקת מסוכנות מכוח הוראות סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) והוא הוסיף והפנה

בהקשר זה להלכות לפיהן, ככלל, יש להורות על מעצר עד תום ההליכים של המואשמים בעבירות סמים, הנוטלים חלק בשרשרת הפצת הסם. עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי לעורר אין אמנם עבר פלילי אולם בכך בלבד אין כדי להטות את הכף אל עבר שחרורו לחלופה וכמו כן אין לקבל את טענתו כי ביצע את העבירות עבור אחרים, שכן מן הראיות עולה כי חוזה השכירות של הדירה ששימשה לגידול הסם נעשה עימו ובחיפוש שנערך בביתו נתפסה מחברת הכוללת רישום ידני בכתב ידו ובה פירוט על בסיס יומיומי של הפעולות הדרושות לטיפול וגידול שתילי הסם. בית המשפט הוסיף כי העורר בחר לשמור לאורך רוב החקירה על זכות השתיקה, וגרסתו לפיה שכר את הדירה ואף דאג לטפל בשתילים תחת איומים של אלמונים, מבלי שנקב בשמם או סיפק פרט אחר לבחינת גרסתו, מעוררת תמיהות ומלמדת לכאורה על דפוסים עברייניים. בית המשפט אף הפנה בהקשר זה להתרשמותו של שירות המבחן מהעורר כבעל נטייה להצגה עצמית מגמתית כקורבן. אשר להמלצת שירות המבחן קבע בית המשפט כי אין לו ספק בדבר כוונתם ורצונם של המפקחים המוצעים לסייע לעורר, אולם הקושי אינו טמון ביכולותיהם אלא בדפוס התנהגותו והתנהלותו של העורר המלמדים על רמת סיכון שלא ניתן לאיינה באמצעות חלופת המעצר שהוצעה והוא הורה, אפוא, על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

4. מכאן הערר בו טוען העורר כי חלקו בגידול הסם המסוכן היה מינורי, וכי "מבט על" על חומר הראיות מעלה כי מעורבותו של אחרים, שהוא אינו נוקב בשמם, היא מובהקת בפרשה זו בעוד שהוא אינו הנהנה מכספי הפצת הסם, ולטענתו המידע המודיעיני המצוי בידי משטרת ישראל מאמת זאת. עוד טוען העורר כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספיק לנסיבותיו האישיות, למצבו הרפואי ולעובדה כי אין לו עבר פלילי וכן לעובדה כי לא יוכל לשוב ולבצע את העבירה בה הואשם בתנאי חלופת המעצר המוצעת. העורר מוסיף כי כמות הסם הסופית שניתן היה לייצר מהסם שנתפס בדירות, היא נמוכה בהרבה מ-142 ק"ג והוא מלין על דרך הילוכו של בית המשפט המחוזי אשר תיאר, כך נטען, את המעצר ככלל ואת השחרור לחלופת מעצר כחריג לכלל, בניגוד להוראות חוק המעצרים. עוד טוען העורר כי הצליח לסתור את חזקת המסוכנות שקמה כנגדו והוא מוסיף כי לא היה מקום לסטות מהמלצת שירות המבחן בעניינו ולשיטתו המסוכנות הנשקפת ממנו נמוכה וחומרת העבירות בהן הוא מואשם, היא כשלעצמה, אין בה כדי להוות שיקול להארכת מעצרו. מטעמים אלו כולם מבקש העורר כי בית משפט זה יורה על שחרורו לחלופת המעצר עליה המליץ שירות המבחן.

5. המשיבה מצידה סומכת ידיה על החלטתו של בית המשפט המחוזי, ומציינת כי כמות הסם שנתפסה בדירות היא גדולה מאוד וכי פעולותיו של העורר מלמדות על מעורבות עמוקה, על תכנון ועל שיטתיות ומכאן המסוכנות הנשקפת ממנו כמי שפעיל בענייני סחר בסמים והפצתם, בין בעצמו ובין בשיתוף עם אחרים. אשר לתסקיר המעצר טוענת המשיבה כי צדק בית המשפט המחוזי משלא קיבל את המלצתו של שירות המבחן, בקובעו כי אין ליתן אמון בעורר. המשיבה מוסיפה כי העורר לא מסר מידע על מעורבות של "אחר" בביצוע העבירות ועל-כן אין להלום טענות הנשמעות מפיו בהקשר זה.

6. דין הערר להידחות.

העורר אינו מכחיש את דבר קיומן של ראיות לכאורה ועיקר טרונייתו מופנית, כאמור, לאי-קבלת המלצת שירות המבחן בעניינו. כפי שנפסק לא אחת, תסקיר המעצר הוא כלי עזר מקצועי בלבד ואינו כובל את שיקול דעתו של בית המשפט בבחינת "כזה ראה וקדש" (ראו: בש"פ 8097/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.12.2014) והאסמכתאות שם). אכן, תסקיר המעצר בעניינו של העורר ממליץ על שחרורו לחלופת מעצר ומצוין בו כי לעורר אין עבר פלילי. עם זאת, התרשמותו של שירות המבחן היא, כאמור,

מאדם בעל תפישה עצמית קורבנית המתנהל באופן מגמתי והמייחס את התנהלותו בתקופה שטרם מעצרו לגורמים חיצוניים עלומים. העורר מואשם בעבירה של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן מסוג קנבוס בכמות העולה פי אלף על הכמות המוגדרת בפקודה ככמות סם לצריכה עצמית. עבירות אלה, בייחוד בהינתן ההיקף שבו מדובר, מקימות עילת מעצר סטטוטורית ולא אחת פסקנו כי למעט חריגים, לא ניתן להפיג את המסוכנות הטבועה במבצעי עבירות כאלה בדרך של חלופת מעצר. זאת בשל המסוכנות הרבה לשלום הציבור הנשקפת מהן, וכן בשל כך שחלופת מעצר, על פי רוב, אין בכוחה למנוע את הישנותן (בש"פ 4585/14 צקבאשווילי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (4.7.2014) והאסמכתאות שם)).

העורר ניסה לגמד את מעורבותו בעבירות המיוחסות לו ולייחס לעצמו חלק "מינורי" בפרשה בטענה כי המעורבים העיקריים והנהנים מרווחי "מעבדת הסמים" שאותה הקים וניהל, הם אנשים אחרים שבשמם לא נקב. לכאורה וככל שהדבר משתקף מחומר הראיות הקיים, העורר מעורב עד צוואר בהקמה, בניהול ובייצור הסם בדירות ויעידו על כך, לכאורה, חוזה השכירות והמחברת שנתפסה בביתו. בהיעדר כל גרסה מפורטת אחרת מפיו, לא ניתן להניח לטובתו כי אין הדבר כך.

בניגוד לטענת העורר, בית המשפט המחוזי לא התעלם מעברו הנקי, מנסיבותיו האישיות ומהמלצות שירות המבחן, אך סבר כי בנסיבות העניין ובהינתן עומק מעורבותו הלכאורית בעבירות הסמים, אין ליתן בו אמון ואין לשחררו לחלופת מעצר. החלטתו זו של בית המשפט המחוזי היא מפורטת, מנומקת ומאוזנת ותואמת את ההלכה הפסוקה.

הערר נדחה.

ניתנה היום כ"ג באייר התשע"ה (12.5.2015).

ש ו פ ט ת